

Huidbleekmiddelen

Inspectieresultaten 2021

Al tientallen jaren worden huidbleekmiddelen gebruikt om (gedeelten van) de huid witter te maken of vlekken te laten verdwijnen. Het gebruik van middelen met de verboden werkzame ingrediënten zoals hydrochinon, corticosteroïden en kwikverbindingen is niet toegestaan vanwege de schadelijke bijwerkingen. De meeste van deze bijeffecten zijn blijvend en beschadigen de huid van de gebruiker voorgoed.

Naar aanleiding van Europese meldingen en signalen uit de samenleving onderzocht de NVWA verschillende huidbleekmiddelen op het gebruik van verboden ingrediënten. Deze factsheet beschrijft de inspectieresultaten van 88 verkooppunten in Nederland.

Aanleiding

Via het Europese RAPEX-systeem (Rapid alert system for dangerous non-food products) komen veel meldingen binnen betreffende de verkoop van huidbleekmiddelen met verboden stoffen. Daarnaast wordt er in de media regelmatig melding gemaakt van de verkoop van huidbleekmiddelen met verboden ingrediënten. Om deze nieuwe signalen te toetsen, is een selectie gemaakt van circa 100 verkooppunten. Deze locaties zijn in 2021 geïnspecteerd om na te gaan of er in Nederland illegale huidbleekmiddelen worden verkocht.

Risico's

Hydrochinon kan huidproblemen veroorzaken variërend van vitiligo (grote witte vlekken) tot kleine zwarte pigmentophopingen. De problemen verdwijnen niet als je stopt met het gebruik van huidbleekmiddelen. In veel gevallen wordt de huid zelfs geleidelijk donkerder en soms is er sprake van een blijvende 'doffe en schilferige' huid. Corticosteroïden vergroten de kans op (huid)infecties en kunnen de hormoonbalans verstoren. Kwik is een giftig metaal en is schadelijk is voor het zenuwstelsel.

Illegaal

In Europa zijn huidbleekmiddelen die de verboden stoffen hydrochinon, corticosteroïden of kwik bevatten sinds 2001 niet toegestaan en daarom illegaal. Er zijn ook huidbleekmiddelen die geen verboden stoffen bevatten. De illegale middelen worden vaak verkocht in toko's en afro-cosmeticawinkels en worden veelal niet ingekocht via bij de NVWA bekende groothandels/importeurs. De verkoper koopt deze producten zelf in van buiten de EU in kleine hoeveelheden. Tegen handelaren in huidbleekmiddelen, die hydrochinon, corticosteroïden of kwik bevatten, wordt opgetreden.

Werkwijze

Inspecteurs van de NVWA hebben vooraf geselecteerde locaties bezocht. Voor het zoeken naar de juiste inspectielocaties is gebruikgemaakt van de gegevens van de Kamer van Koophandel en is op internet gezocht op de term 'afro cosmetica'. Bij het aantreffen van huidbleekmiddelen, die volgens de ingrediëntendeclaratie op het etiket verboden stoffen bevatten, is er direct door de inspecteur een maatregel genomen. Om overtredingen op te heffen, hebben de betrokken ondernemers, in alle gevallen, de aangetroffen producten direct afgestaan aan de inspecteurs. Deze producten zijn door de NVWA vernietigd.

Tijdens de inspecties zijn ook producten aangetroffen waar geen verboden ingrediënt in de ingrediëntenlijst stond vermeld, maar die wel eerder op de RAPEX-site vermeld stonden of bekend waren uit eerdere inspecties. In deze gevallen, wanneer bijvoorbeeld een lotnummer niet overeenkwam met het lotnummer op de RAPEX-site, is door de inspecteur een monster genomen voor nader onderzoek.

Resultaten

Verboden ingrediënten op etiket

Op 25 van de 88 locaties, waar de NVWA heeft gecontroleerd, is een maatregel genomen. Er is 21 keer een rapport van bevindingen opgemaakt voor verboden ingrediënten op het etiket. 9 keer voor producten met hydrochinon, 2 keer voor producten met corticosteroiden en 9 keer voor producten waarbij zowel hydrochinon als corticosteroiden als ingrediënt op het etiket stonden. Bij 1 locatie werd een rapport van bevindingen opgemaakt omdat er producten werden aangeboden met hydrochinon, corticosteroiden en kwik. Er is 4 keer een waarschuwing gegeven aan verkooplocaties waarbij slechts een afwijking op het etiket is aangetroffen (bijvoorbeeld een vermelding van een oude productiedatum of een overschreden houdbaarheidsdatum).

Foto's: aangetroffen huidbleekmiddelen met verboden ingrediënten

DRUG FACTS		DIRECTIONS <ul style="list-style-type: none"> ■ Spread a thin layer into patches on face, hands, arms or body. ■ Use twice daily or as directed by a doctor and in 4-6 weeks the effect should be evident. ■ Not for use on children under 12 except on doctor's instructions
ACTIVE INGREDIENTS Hydroquinone, 2.0% Octinoxate, 2.5%	PURPOSES Skin lightener Sunscreen	
USES <ul style="list-style-type: none"> ■ lightens dark discolorations on the skin such as age spots, dark patches or freckles that may occur from medication, pregnancy or exposure to the elements. ■ contains a sunscreen to help prevent darkening from reoccurring. 		OTHER INFORMATION Close lid tightly after each use. Product may darken when exposed to air. This will not affect performance or safety.
WARNINGS For external use only		
WHEN USING THIS PRODUCT <ul style="list-style-type: none"> ■ Avoid contact with eyes. ■ Do not use on children under 12 unless instructed by a doctor. ■ Test overnight on inside of elbow before use. ■ If skin irritation occurs, discontinue use and consult a doctor. ■ Keep out of reach of children. If swallowed, seek medical assistance 		INACTIVE INGREDIENTS Purified Water (Aqua), Petrolatum, Cetyl Alcohol, Isopropyl Palmitate, Stearic Acid, Ammonium Lauryl Sulfate, Dimethicone, Propylene Glycol, Diazolidinyl Urea, Methylparaben, Propylparaben, Glyceryl Stearate, Sodium Metabisulfite, Ascorbic Acid, BHA, Propyl Gallate, Trisodium EDTA, Fragrance (Parfum)

Foto: etiket waarop de aanwezigheid van de verboden stof hydrochinon staat vermeld

De aangetroffen producten met de aanwezigheid van verboden ingrediënten op het etiket zijn per direct uit de verkoop of handel genomen. In een enkel geval is een factuur van levering overlegd van een importeur. Inspecteurs hebben na ontvangst van een factuur een vervolgininspectie bij de importeur uitgevoerd. In dit maatregeltraject is de importeur als overtreder van de wettelijke regels aangemerkt en beboet.

Verboden ingrediënten na monsternamen

In 16 situaties zijn er huidbleekmiddelen aangetroffen waarbij op het etiket geen verboden ingrediënten werden vermeld, maar waarbij wel een vermoeden bestond dat de producten deze stoffen bevatten. Deze 16 producten zijn bemonsterd voor nader onderzoek. Bij dit onderzoek is in 10 gevallen de aanwezigheid van een verboden stof vastgesteld.

10 afwijkende monsters:

- 5 x kwik aanwezig
- 2 x hydrochinon aanwezig
- 3 x corticosteroïde aanwezig

Voor de tekortkomingen met betrekking tot het monsteronderzoek is ook een rapport van bevindingen opgemaakt.

Maatregelen

In totaal zijn 31 rapporten van bevindingen opgemaakt. Dat gebeurde 21 keer direct na etiketcontrole in de winkels (verboden ingrediënten op het etiket) en 10 keer naar aanleiding van laboratoriumonderzoek (verboden ingrediënten in het onderzochte huidbleekmiddel). De hoogte van de boetes varieert van € 525 tot en met € 2.625 en is afhankelijk van het aantal producten en het aantal afwijkingen bij een ondernemer.

Conclusie

In Nederland worden nog veel huidbleekmiddelen met verboden ingrediënten verhandeld. Deze producten leveren een risico op voor de gebruikers van deze producten. Op de door de NVWA bezochte verkooppunten worden deze producten nu niet meer verhandeld.

Vervolgaanpak

Illegale huidbleekmiddelen worden zoveel mogelijk via importcontroles onderschept, waarmee verdere verhandeling wordt voorkomen. Helaas is het niet mogelijk om alle geïmporteerde producten te onderscheppen.